

โมहनियม

พระอาจารย์สงข มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๓๐๒. เนาะ

ถาม : ๑๓๐๒. เรื่อง “เนื่องด้วย “ไม่เห็นตถาคต” คำถามข้อ ๑๒๗๕”

นมัสการหลวงพ่อกับ ขออนุญาตรับหลวงพ่o ครั้งนี้ไม่มีคำถาม เนื่องจากผมทนไม่ไหวหลังฟังคำถามข้อ ๑๒๗๕. กับ พอดีมีคนถามแล้วหลวงพ่oเทศน์พอดีครับ เพราะคำถามเขามันจี๊ดที่ใจยังมีกิเลสพอดี แต่ที่อธิบายนี้ก็เพื่อต้องการจะให้ชาวพุทธที่ปฏิบัติเข้าใจอย่างถูกต้องในเชิงภาษาและประวัติศาสตร์จริงๆ ส่วนเรื่องธรรมผมยังไม่ได้เรื่องราวอะไร คงต้องให้หลวงพ่อกับ ขอเล่าเป็นข้อๆ นะครับ เพื่อการลำดับความเข้าใจ

๑. พระพุทธศาสนาอธิบายเรื่องนรก สวรรค์ เทวดา อินทร์ พรหมมาตั้งแต่ยุคแรกๆ และต่อมาทุกๆ ยุค

๒. นรก สวรรค์ ภพ ภูมิ เรื่องเทวดาต่างๆ ในตำราพระพุทธศาสนากับตำราศาสนาพราหมณ์ อินดูไม่เหมือนกัน

๓. แต่คำว่าพราหมณ์ในยุคหลัง ถูกคนบางกลุ่มนำมาใช้เป็นคำดูถูก เป็นคำด่าว่า มงาย ล้าหลัง และมักกล่าวหมิ่นพระไตรปิฎกว่ามีของพราหมณ์เข้ามาปน ทั้งๆ ที่คนอังกนั้นน่าจะไม่เคยได้อ่านคัมภีร์ของพราหมณ์ อินดูแม้แต่บรรทัดเดียวว่าในนั้นเขียนอะไรไว้บ้าง เขาไม่ได้รู้จักพระเวท อุปนิษัท ภควัดคีตา โยคสูตร

๔. ในยุคพุทธกาลมีพวกวัตถุนิยมพวกหนึ่งถือว่าตายแล้วสูญ ไม่มีนรก ไม่มีสวรรค์ ไม่มีสังสารวัฏ ไม่มีเทวดา อินทร์ พรหม พวกนี้คือจรวาก ซึ่งในพระไตรปิฎก

เรียกว่าโลกายตะ และในพระไตรปิฎกอธิบายไว้ว่าภิกษุใดที่สอนโลกายตศาสตร์ถือว่าเป็นเครื่องฉานวิชา

๕. คำว่าอเทวนิยม ไม่เคยมีอยู่ในพระไตรปิฎก

๖. คำว่าอเทวนิยมนั้น นักวิชาการศาสนาของไทยแปลมาจากคำว่าเอธิซิม

๗. คำว่าเอธิซิม คำนี้มาจากนักวิชาการศาสนาฝรั่งได้จัดระบบแนวคิดปฏิเสธพระเจ้า พระเจ้าในที่นี้หมายถึงพระเจ้าสร้างโลกในศาสนาหลักของฝรั่งเขาตัวเอง ซึ่งเขาจัดพระพุทธศาสนาเข้าไปในโหมคนี่ หลังจากเขาได้รู้จักพระพุทธศาสนาเมื่อไม่กี่ร้อยปีมานี้เอง

๘. คนในยุคปัจจุบันบางกลุ่มเห่อตามกระแส บ้างก็หลงไปเข้าใจไปเองว่าอเทวนิยมหมายถึงไม่มีเทวดา ไม่มีภพภูมิ ไม่มีนรก สวรรค์ ก็เลยกลายเป็นปฏิเสธไปหมด เป็นเพราะไม่เข้าใจเชิงลึกของภาษาและไม่รู้ประวัติศาสตร์

๙. การเข้าใจสิ่งต่างๆ ในเบื้องต้นของการศึกษาพระพุทธศาสนา ถ้าการศึกษาเริ่มแรกไม่ได้เข้าใจอย่างถูกต้องตามลำดับ ก็ทำให้เข้าใจพุทธศาสนาผิดเพี้ยนไปได้ เพราะไปเข้าใจคำว่าพระพุทธศาสนาเป็นอเทวนิยม ถ้าจะพูดให้ชัดกว่านั้น อเทวนิยมมาจากโมहनินยของนักวิชาการพุทธศาสนา ที่พระพุทธศาสนาไปจัดประเภทตามใจชอบตนเอง

ความปรารถนาของผม หากมีผู้เข้าใจเช่นนี้ได้ ผู้ปฏิบัติเมื่ออ่านหนังสือ หรือฟังเทศนาจะได้ไม่ไปติดกับดักทางภาษาสมมุติ ป้องกันการเข้าใจพระพุทธศาสนาผิดๆ หลงไปเอาคำของนักวิชาการยุคหลังมาใช้ตีกรอบพระพุทธศาสนา หากหลวงพ่อบอกว่ามีส่วนไหนที่บกพร่องที่เขียนมา และเห็นควรว่าจะเสริมปัญญาใดๆ ได้ในที่ผมนั่งไม่รู้ ไม่เข้าใจ ก็จะเป็นพระคุณครับ บอกตรงๆ ครับว่ายิ่งฟังหลวงพ่อบอกเทศน์กระทั่งยิ่งแรงเท่าไร ความศรัทธาและกำลังใจผมในการศึกษาและปฏิบัติยิ่งมากเท่านั้นครับ ขอขอบคุณ

ตอบ : นี่เขาได้อ่าน “ไม่เห็นตถาคต” แล้วมันถูกใจ มันถูกใจเขาที่ไม่เห็นตถาคต เพราะเขาพูดของเขาไปเอง ที่นี้เขาพูดของเขาไปเองมันเป็นสิ่งที่ว่าสังคม สังคมเรื่องศาสนาพระราประพฤติปฏิบัติกัน แล้วพอมันมีความเห็นว่าพระประพฤติปฏิบัติ

แล้วมันเห็นความโต้แย้ง เขาก็เลยมีความรู้สึกนึกคิด ปฏิเสธความประพฤติปฏิบัติของพระนั้น ไปปฏิเสธความเหลวแหลกของพระที่ปฏิบัติไม่ดีใจ แล้วก็เลยปฏิเสธไปหมดเลย แล้วตัวเองก็เป็นพระ แล้วตัวเองเป็นพระไปปฏิเสธสิ่งที่พระพุทธเจ้าสอนมันไป ปฏิเสธได้อย่างไรว่านรก สวรรค์ไม่มี นรก สวรรค์ถ้าปฏิบัติไปแล้วมันจะรู้จริงของมัน ถ้าเราไม่รู้จริงมันก็เป็นแบบนั้น

ฉะนั้น เพียงแต่ว่ามันเป็นความเห็นของสังคม เป็นความเห็นของที่ว่ามันเห็นผิดไป เห็นผิดพระที่ว่าปฏิบัติเหลวแหลก นี่เอานรก เอาสวรรค์ เอาเทวดา อินทร์ พรหมมา หลอกขายกัน แล้วก็ว่าสิ่งนั้นมันน่าเศร้า ก็เลยไปเห็นที่วาทะนิยมนี่ก็เลยคิดว่าเป็นอย่างนั้นไปเลย ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นคนกลุ่มหนึ่งที่มีความเชื่ออย่างนั้น ฉะนั้น เวลาเขาเขียนคำถามมาเราก็พูดไปเป็นกลางๆ ยังไม่ลงลึก เพราะ เพราะสิ่งที่เขาเชื่อๆ กัน เขาก็เชื่อ เพราะเขาค้นคว้ากันอย่างนั้น เราก็มีความจริงของเราในพระไตรปิฎกเหมือนกัน

ฉะนั้น ในพระไตรปิฎกก็มีส่วนหนึ่ง ฉะนั้น เวลาที่ว่าไม่เห็นตถาคตเราพูดถึง หลวงปู่มั่น เวลาหลวงปู่มั่นท่านเห็นของท่านจริงใจ นี่เขาบอกไม่เห็นตถาคต ไปพูดถึง กลุ่มของเขาที่ไม่เห็นตถาคต คือไม่เห็นธรรม เขาก็มีความสงสัย แล้วก็มีความกันแปลก ประหลาดมหัศจรรย์ไปแบบที่เขาว่านรก สวรรค์ไม่มี แต่เวลาหลวงปู่มั่นท่านเห็นของท่านตามความเป็นจริง ฉะนั้น เรายกว่าถ้าไม่เห็นตถาคตคือความเห็นของเขา คือไม่เห็นตถาคต แต่ผู้ที่เห็นตถาคต ผู้ที่เห็นธรรม แล้วยกหลวงปู่มั่นขึ้นมาเปรียบเทียบกับเปรียบเทียบกันมันเป็นกลางๆ ใจ ผู้เห็นจริงกับผู้ไม่เห็นจริงมีความเห็นแบบนี้

ทีนี้คำถามมันถามมาเป็นทางวิชาการ เป็นเรื่องของตำรากับตำรา นี่เป็นเรื่องของตำรากับตำราที่ต้องอธิบายแบบนี้ อธิบาย เห็นไหม

ถาม : ๑. พุทธศาสนาอธิบายเรื่องนรก สวรรค์ เทวดา อินทร์ พรหมมาตั้งแต่ยุคแรกๆ ต่อมาจนทุกๆ ยุค

ตอบ : มันจริงอยู่แล้ว มันจริงอยู่แล้ว เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเป็นเจ้าของศาสนา แล้วธรรมวินัยมันก็เป็นเรื่องจริง เห็นไหม คูสิในพระไตรปิฎก พูดถึงเรื่องเทวดา เรื่องอินทร์ เรื่องพรหมเยอะแยะมาก เริ่มต้นตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมเลย นี่พอตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเสวยวิมุตติสุข แล้วเวลาจะ

ออกบิณฑบาตไป นี้อนาถ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่อดีตมาทำมาอย่างไร
นี่ท่านก็เล็งญาณดู ที่นี้เทวดาก็มาถวายบาตร ๔ ลูก แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มาอธิษฐานเหลือใบเดียว บาตร ๔ ใบอธิษฐานเหลือใบเดียว

นี่เริ่มต้นเลยก็เริ่มตั้งแต่เทวดามาถวายบาตรเลย แล้วเวลาถวายบาตรแล้วมันมา
ตั้งแต่ต้นเลย แล้วปฏิเสชได้อย่างไรว่าเทวดา อินทร์ พรหมไม่มี นี่พูดถึงเวลาเป็นองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วนะ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อน
อดีตชาติไปบุพเพนิวาสานุสติญาณ ปฏิเสชตรงนี้ได้อย่างไร ปฏิเสช
บุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตชาติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมมา ปฏิเสช
ตรงนี้ได้ยังไง

มันปฏิเสชไม่ได้หรอก วิชชา ๓ มันปฏิเสชไม่ได้อยู่แล้ว แล้วพอปฏิเสชไม่ได้
เรื่องนรก สวรรค์ ถ้าปฏิเสชเรื่องนรก สวรรค์มันเท่ากับปฏิเสชเรื่องวิภูษณะ วิภูษ
ณกามภพ รูปภพ อรูปภพ นี่กามภพตั้งแต่กามลงมา รูปภพ อรูปภพตั้งแต่พรหมขึ้นไป
พรหมที่มีรูปกับพรหมที่ไม่มีรูป รูปพรหม อรูปพรหม กามภพ รูปภพ อรูปภพ นี่ผลของ
วิภูษณะ มันปฏิเสชผลของวิภูษณะ คือมันปฏิเสชธรรมชาติว่าอย่างนั้นเลย

ถ้าพูดถึงนรก สวรรค์ไม่มีเท่ากับปฏิเสชธรรมชาติไปเลย ปฏิเสชจักรวาล ปฏิเสช
ดวงดาวไปเลย มีแต่โลก มีแต่ดาวดวงเดียวคือโลก ดาวดวงอื่นไม่มี ปฏิเสชไปเลย ถ้า
ปฏิเสชนรก สวรรค์ก็เท่ากับปฏิเสชจักรวาล ถ้าปฏิเสชนรก สวรรค์ ปฏิเสชเทวดา อินทร์
พรหมก็เท่ากับปฏิเสชวิภูษณะ ผลของวิภูษณะ มันปฏิเสชไปเลยมันขึ้นไปไม่ได้ มันขึ้นไป
ไม่ได้ ที่นี้พอเป็นไปไม่ได้ พระที่ปฏิบัติกันมาเขาก็เหลวไหลกกันมา เขาก็เอาเรื่องนรก
สวรรค์เป็นสินค้ำกัน เห็นไหม พอเทวดาก็ฉายแสงเลเซอร์เลย เทวดามาแล้วบนก้อนเมฆ

นี่เขาเองเขาก็เอาเรื่องเทคโนโลยีมาพยายามสร้างภาพขึ้นมาเพื่อให้เป็นความ
เชื่อถือ อันนั้นมันก็เป็นพระที่ปฏิบัติเหลวไหล อันนั้นก็เป็นเรื่องของเข่า ผู้ที่ฝ่าย
ปกครองมันก็ต้องจัดการกันไป แต่ถ้าความเชื่อนะ ถ้าเป็นความจริง เห็นไหม นรก
สวรรค์ เรื่องเทวดา อินทร์ พรหมมันไม่มีได้อย่างไร แต่ แต่ในเมื่อเขาเป็นนักวิชาการ
เป็นปัญญาชน ถ้าเชื่อเรื่องนรก สวรรค์มันก็จะไปพวกล้าหลัง พวกที่มีแต่ความเชื่อ แต่
ถ้าเป็นปัญญาชนก็เลยไม่เชื่อ

มันเรื่องกิเลสทั้งนั้นแหละ เพราะสิ่งนี้มันเป็นความเชื่อ มันเป็นเรื่องทางวิชาการ ถ้าวิชาการนี้เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นความเชื่อได้อย่างไร? ก็ความเชื่อในการศึกษา เชื่อในทางวิชาการไง เพราะมันพิสูจน์ไม่ได้ไง แต่ถ้าปริยัติแล้วปฏิบัติละ? นี่ถ้าปฏิบัติจะพิสูจน์แล้ว พิสูจน์เลย นี่เวลาหลวงปู่ตื่นท่านไปหาหลวงปู่มัน นี่กลิ่นอะไรมันหอมๆ ไม่ใช่กลิ่นรูป กลิ่นเทียน นี่ผู้รู้กับผู้รู้เขาด้วยกัน แล้วผู้ที่ไม่รู้เยอะเยอะไปหมด พระปฏิบัติมาไม่รู้ก็ยังไม่รู้ แต่ฟังที่ผู้รู้เขาพูด

หลวงปู่ตื่นท่านไปกราบคารวะหลวงปู่มัน แล้วท่านก็ไปคารวะ หลวงปู่มันท่านเทศน์ หลวงปู่ตื่นพูดกับหลวงปู่มันไง นี่กลิ่นหอมเต็มไปหมดเลย บริเวณนี้จะหอม แต่ไม่ใช่กลิ่นหอมของรูป ของเทียน นี่หลวงปู่มันท่านก็รับรู้ รับทราบไว้ นี่ผู้รู้กับผู้รู้เขาคุยกัน แต่นี่พอเราอ่านรศ สวรรค์ไม่มี นรศ สวรรค์นี่ผู้ไม่รู้ ผู้ไม่รู้จะบอกว่ารู้มันก็จนตรอกเหมือนกัน มันก็รู้ไม่ได้ พอรู้ไม่ได้ เห็นพวกพระกลุ่มหนึ่งที่เอานรศ สวรรค์มาเป็นสินค้า ก็บอกปฏิเสธพวกนั้นไป ก็เลยปฏิเสธไปหมดเลย

นี่ข้อที่ ๑ ใด บอกว่า

ถาม : พระพุทธศาสนาอธิบายเรื่องนรศ สวรรค์ เทวดา อินทร์ พรหมมาตั้งแต่ยุคแรกๆ และมาทุกๆ ยุค

ตอบ : แล้วมันก็มีของมันจริงอยู่แล้ว มันมีแบบจักรวาล มันมีแบบดวงดาว มีพระอาทิตย์ พระจันทร์ มีหมดเลย แต่พูดถึงว่าเราปฏิเสธแล้วก็ต้องปฏิเสธดวงอาทิตย์ด้วย ปฏิเสธดวงจันทร์ด้วย ดวงอาทิตย์ก็ไม่มี ดวงจันทร์ก็ไม่มี มีแต่โลกใบนี้ แล้วโลกใบนี้ก็เปล่งแสงเอง มีพลังงานเอง มันก็หมุนไปในตัวมันเอง อ้าว โลกใบนี้ที่อยู่ของมันในโลกนี้ นี่ก็คิดอย่างนี้เถิดนรศ สวรรค์ไม่มี นี่พูดถึงถึงวิทยาศาสตร์นะ แต่ถ้ามีแล้ว ภาษาเรา

นี่เขาถามมาครั้งที่แล้ว ไม่เห็นตลกตเราพูดไปเป็นกลางๆ เป็นกลางๆ หมายความว่าในสังคมมันก็มีคนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โลกธรรม ๘ มันมีอยู่ของมันทั้งนั้นแหละ แต่ในเมื่อคำถามอย่างนั้นมาเราก็ตอบไปเป็นกลางๆ แต่ถ้าพูดถึงพิสูจน์กันแน่นๆกันโดยข้อเท็จจริงมันเป็นแบบนี้ แล้วนี่ข้อ ๒

ถาม : นรก สวรรค์ ภพ ภูมิ เรื่องเทวดาต่างๆ ในตำราพุทธศาสนากับตำราศาสนาพราหมณ์ อื่นๆ มันไม่เหมือนกัน

ตอบ : เห็นไหม มันไม่เหมือนกัน นี่ไสยศาสตร์กับพุทธศาสตร์มันก็ไม่เหมือนกัน นี่ศาสนาพราหมณ์ พราหมณ์เขาเชื่อของเขา เขาเกิดมาบรรณะของเขา เขามีบรรณะของเขา เกิดอย่างนั้นจะเป็นอย่างนั้น พระเจ้าจะดูแลอย่างนั้น แล้วถึงเวลาที่อ่อนวอนกันไป นี่อ่อนวอนกันไป นี่ความเห็นของเขาอย่างนั้น แต่ในเรื่องสวรรค์ ภพ ภูมิของพุทธศาสนาไม่เป็นแบบนี้ เวลาเทวดา เทวดามาฟังเทศน์หลวงปู่มันอย่างนี้ เวลาเทวดาเทวดาเขาทำคุณงามความดี เทวดามาฟังเทศน์พระพุทธรเจ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นไป นี่ภพ ภูมิเขาเลื่อนของเขา มันแตกต่างกัน มันอยู่ที่การทำความคิด ความชั่วของเขา

ไม่ใช่พราหมณ์ พราหมณ์นี่ไม่ได้ พราหมณ์นี่ต้องอ่อนวอนอยู่ที่พระเจ้ายกกำหนด ทำดี ทำชั่วพระเจ้าเป็น นี่อ่อนวอนก็ไปชำระล้างบาปกัน เข้าขึ้นมาก็ต้องไหว้พรหมเพื่อจะเอาใจใจ มันก็เหมือนสมัยโบราณที่ถือเทพเจ้าต้องบูชาัญญา เขาบูชาัญญา กัน เขาทำอย่างไรก็แล้วแต่ให้พระเจ้าเขาพอใจ แต่ของเราพระพุทธรเจ้าไม่ได้สอนอย่างนั้น พระพุทธรเจ้าบอกเทวดาก็ต้องการบุญกุศล พรหมก็ต้องการบุญกุศล บุญกุศล บุญบาปทำให้จิตใจนี้เวียนว่ายในวัฏฏะ เราทำบุญกุศลอุทิศให้เจ้ากรรมนายเวร ให้เทวดา อินทร์ พรหม เราทำของเรา นี่พูดถึงมันไม่เหมือนกัน

ถาม : ๒. นรก สวรรค์ ภพ ภูมิ เรื่องเทวดาต่างๆ ในพุทธศาสนากับในตำราพราหมณ์มันไม่เหมือนกัน

ตอบ : ไม่เหมือนกันแล้วทำไมเอาเรื่องพราหมณ์มาดูถูกเหยียดหยามกัน ว่านี่เข้ามากับพราหมณ์ แล้วเวลาศาสนาผี ศาสนาดีกัคำบรรพ์ของมนุษยชาติ มนุษยชาติในโลกนี้ก็ถือผีทั้งนั้นแหละ กลัว ถือพระเจ้า ถือผีหมด นี่เพราะถือหมคนี่ศาสนาผี แล้วที่นี้ศาสนาถือผี แล้วพุทธเข้ามา พุทธกับผีก็เลยรวมกัน พอรวมขึ้นมามันก็เป็นที่ไสยศาสตร์อย่างที่เขาบอกว่าพระกลุ่มหนึ่งไปเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ก็ว่าเชื่อเรื่องผี เรื่องสาง เราก็ดูถูกเขาว่าพวกนี้พวกไสยศาสตร์ พวกนี้พวกงมงาย พอเราศึกษาธรรมะพระพุทธรเจ้ามา เราก็ดูถูกเหยียดหยามเขาอีกด้วยเรื่องพราหมณ์ เรื่องต่างๆ นี่ความเห็นมันแตกต่างกัน

ถาม : ๓. แต่คำว่าพราหมณ์ในยุคหลัง ถูกคนบางกลุ่มเอามาใช้เป็นคำดูถูก เป็นคำด่าว่างมาย ล้าหลัง และมักจะกล่าวหมิ่นพระไตรปิฎกว่ามีของพราหมณ์เข้ามาปน ทั้งๆ ที่คนอँगนั้นไม่เคยได้อ่านคัมภีร์ของพราหมณ์อันดูแม้แต่บรรทัดเดียวว่าในนั้นเขียนอะไรไว้บ้าง เขาไม่รู้จักพระเวท อุปนิษัต ฤคเวทศีดา โยคสูตร

ตอบ : นี่สูตรของพราหมณ์ พราหมณ์เขาท่องบ่นกัน นี่ท่องบ่นกันแล้วเขาเข้าใจของเขา อँगนอนอยู่อย่างนั้น แล้วเวลาว่ามีพราหมณ์เข้ามาปน พราหมณ์เข้ามาปน ให้อำนาจพราหมณ์เข้ามาปนในพระไตรปิฎกไป เขาจะดูหมิ่นว่าถ้าใครเชื่ออย่างนี้เป็นเชื่อเรื่องของพราหมณ์ เขาแยกแยะไม่ได้ใจว่าวิญญู เทวดา อินทร์ พรหมในพุทธศาสนาก็มี แต่มีในแบบพระพุทฺธ พุทธศาสนา มีแบบที่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ นี่เวลาเทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ เวลาเทวดามาถามธรรมะพระพุทฺธเจ้า เวลาพรหมมาถามธรรมะพระพุทฺธเจ้า

นี่เข้ามาในพุทธศาสนา เทวดา อินทร์ พรหมในพุทธศาสนาเขามาดูแบบนี่ แต่ในเรื่องของพราหมณ์เขาไม่ได้พูดแบบนี้ เขาเคารพบูชา เขาเคารพบูชา เห็นไหม พระเจ้าของเขา พวกพรหม พวกอะไรที่เขาเคารพของเขา พระพรหม พระอะไรเขาเคารพของเขาอย่างนั้น นี่เขาเคารพบูชา แต่ของเราไม่ใช่ เขามาเอาบุญ เขามาเอาบุญกับพระกัศสปะ เขามาเอาบุญกับพระสารีบุตร มันคนละเรื่องกัน มันคนละเรื่องกัน ไกลกันมากเลย แต่เวลาเราคิดเราคิดแบบนั้นไป เพราะว่ามันเชิงการศึกษา

ในเชิงการศึกษา เห็นไหม คุณใช้เวลาประเทศชาติที่เจริญแล้วเขาจะให้ทุนการศึกษา กับประเทศที่ด้อยพัฒนา ด้อยพัฒนาเขาก็ส่งคนไปศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้ว ฉะนั้นมันก็แบบว่าเป็นอาณานิคมทางความคิด ถ้าเป็นอาณานิคมทางความคิด เวลาเขาจะมีปัญหาทางการเมืองเขาจะคุยกันรู้เรื่องเพราะมันมีอาณานิคม อาณานิคมทางความคิดไป เพราะเราไปศึกษากับชนชาติใด เราก็จะมีวัฒนธรรมแบบนั้น เข้าใจเรื่องแบบนั้น มันจะเข้าใจกันได้ง่าย

ฉะนั้น เวลาเดี๋ยวนี้ในการศึกษา เห็นไหม การศึกษาพอเราศึกษายุคหลัง ยุคหลังๆ เวลาเราศึกษา พอศึกษานี้ เราไปศึกษา มันศึกษาทางอเทวนิยม ศึกษาทางปรัชญา ศึกษาทางศาสนา ศึกษาต่างๆ มันศึกษามาจากไหน? คนเขียนตำราใครเขียนตำรา? ฝรั่งเศสเขียนตำรา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเรามีปัญหากัน มีความเห็นต่างกันในพุทธศาสนา เราบอกจะไปฟ้องยูเอ็น แล้วยูเอ็นมันเกี่ยวอะไรกับศาสนาละ? งงมากนะ เราเห็นพระบอจะไปฟ้องสหประชาชาติ เราเศร้าใจ ทำไมเอ็งไม่ฟ้องพระพุทธเจ้า ไม่ฟ้องธรรมวินัย ไม่ฟ้องเจ้าของศาสนา ไม่ฟ้องผู้รู้ละ? ทำไมไปฟ้องยูเอ็น ยูเอ็นมันฝรั่งทั้งนั้นแหละ มันถือคริสต์กัน

นี่ไงความเชื่อมันเป็นแบบนี้ไง แล้วบอกว่าเป็นพราหมณ์ๆ เป็นพราหมณ์มึงจะไปฟ้องยูเอ็น ใครถ้าไม่พอใจจะไปฟ้องยูเอ็น จะไปฟ้องยูเอ็น ยูเอ็นมันรู้อะไรกับศาสนา ยูเอ็นมันเข้าใจอะไรเรื่องภพชาติ ยูเอ็นมันเข้าใจเรื่องอะไร? กฎสหประชาชาติมันก็เขียนกันขึ้นมา ประชุมกันแล้วก็ลงความเห็นกัน เขียนกฎหมายสหประชาชาติขึ้นมา แล้วเวลาเอ็งมีความขัดแย้งกัน ความรู้สึกนึกคิดเอ็งก็ไปฟ้องสหประชาชาติ เอ็งไปฟ้อง

คนที่พูดอย่างนี้ได้แสดงว่าไม่มีกึ๋น ไม่เป็นชาวพุทธ ชาวพุทธถ้ามีปัญหา มันก็ต้องรื้อค้นจากธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าออกมาวิเคราะห์วิจัยกันว่ามันถูกต้องดังตามที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ ไม่ใช่ไปฟ้องไอ้คนนอกศาสนา ไปฟ้องใครก็ไม่รู้ แล้วบอกไปฟ้องยูเอ็น ฟ้องยูเอ็น นี่ไงเป็นอาณานิคมทางความคิดไง

นี่ก็เหมือนกัน พอเราไปศึกษา ใครได้ดีด็อกเตอร์ ได้ศาสตราจารย์มาก็เอาความคิดอย่างนี้เข้ามาวิจัยศาสนาว่าศาสนาเป็นอย่างนั้นๆ เอ็งรู้อะไร? เอ็งรู้อะไรกัน? เอ็งไม่รู้อะไรเลย แล้วก็บอกว่าเป็นพราหมณ์ๆ มันต้องแยกแยะ คำพูดคำเดียวกัน แต่พูดในมุมมองของพระพุทธศาสนา กับพูดในมุมมองของพราหมณ์ พูดในมุมมองของลัทธิใด คำพูดคำเดียวกัน คูสิแม่แต่ภาษา ภาษานี้สิ่งเดียวกันก็พูดแตกต่างกัน แล้วเวลาเขาพูดแล้วเอ็งจะไปเชื่อเขาละ? แล้วจะย้อนกลับมา คำเขียนนี้อ่านแล้วมันน่าเศร้าใจ

ถาม : แต่คำว่าพราหมณ์ในยุคหลังถูกคนบางกลุ่มนำมาใช้เป็นคำดูถูก เป็นคำคำว่างมลาย ล้าหลัง และมักมากล่าวหมิ่นพระไตรปิฎก

ตอบ : ศึกษามาจนเป็นปัญญาชน ไปเอาคำพูดมาแล้วกลับมาดูถูกดูหมิ่น มันก็เหมือนกับพวกเราส่งลูกไปเรียนกรุงเทพฯ กันไง พอกลับมามันอายุว่าพ่อแม่มันยากจน มันอายุว่าพ่อแม่มันเป็นชานา มันได้เป็นอธิบดีมา มันไม่กล้าบอกใครว่ามันเป็นลูกชานา มันกลัวคนดูถูกคำพิศ

นี่ถึงได้บอกใจ ถึงได้ไปเอาคำว่าพราหมณ์มากล่าวคู่คูหมื่นพระไตรปิฎก มากล่าวคู่คูหมื่นพ่อของมัน ไม่กล้าบอกว่าพ่อเราคือหรือชั่ว จะพูดให้ใครฟังว่าพ่อเราเป็นใคร อายุเขาต้องไปฟ้องยูเอ็น ถ้าไปฟ้องยูเอ็นมันเทห์ มันเทห์มาก ถ้าไปฟ้องยูเอ็นรู้สึกว่ายากเลย แต่ไม่บอกว่าเรานี้เป็นลูกชานา พ่อแม่เราทำนา มา ไม่กล้าบอกว่าพ่อทำนา ไม่กล้าพูดว่าพ่อทำนา เสรี นี่คำพูดเขาพูดอย่างนี้แล้วเราก็ตีตามไปด้วยนะ

ฉะนั้น ถ้าเราไม่เสรีเราต้องยึดถือ เรามั่นใจ เห็นไหม คนมีค่าเท่าคน พ่อแม่ของเรา ครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา ตามวินัยวางไว้ แล้วเรามากล่าวเอง กล่าวคูหมื่นกันเอง ทั้งๆ ที่เราเป็นชาวพุทธด้วยกันเอง นี่คนที่เขามีปัญญาเขาเห็นไอ้พวกที่มีความคิดว่าเป็นปัญญาชน ที่ว่าตัวเองเทห์มากเลย ไม่เชื่อเรื่องนรก สวรรค์ ไม่เชื่อเรื่องเทวดา อินทร์ พรหม

ไม่ปฏิบัติไม่รู้หรอก คนที่เขาปฏิบัติขึ้นมาจะ เวลาจิตมันสงบเข้ามา เวลามันเห็นเห็นภพชาติที่ตัวเองเคยเป็น น้ำหูน้ำตาร่วง ไอ้โฮ มันสลดสังเวช มันสังเวชมาก มันธรรมสังเวช มันสะเทือนใจมาก แต่ไอ้ไปเชื่อกันมาแล้วก็มาอวดอ้างกันเฉยๆ มันน่าเกลียด ฉะนั้น เพียงแต่ถ้าพูดไปแล้วมันก็เหมือนปริยัติ ปฏิบัติ เวลาปริยัติขึ้นมากกว่าปริยัติต้องศึกษา เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วก็จะมาดูถูกว่าไอ้คนนั้นคูหมื่น ดูถูก

อันนี้ไม่ใช่คูหมื่น ดูถูกหรือมันเป็นอำนาจาสนาของคน มันเป็นที่ผู้ใดเห็นธรรม ผู้ใดเห็นธรรม เป็นสมาธิธรรม เป็นปัญญาธรรม แล้วเป็นธรรมชาตมันจะซึ่งมากแล้วมันจะเข้าใจมาก จะเห็นคุณค่าของชีวิต เห็นคุณค่าของจิตดวงนี้มาก

ถาม : ๔. ในยุคพุทธกาล มีพวกวัตถุนิยมพวกหนึ่งที่ถือว่าตายแล้วสูญ ไม่มีนรก ไม่มีสวรรค์ ไม่มีสังสารวัฏ ไม่มีเทวดา อินทร์ พรหม พวกนี้เป็นจรวาก ซึ่งในพระไตรปิฎกเรียกว่าโลกายตะ และในพระไตรปิฎกอธิบายว่าภิกษุใดสอนโลกายต ศาสตร์ถือว่าเป็นเครื่องฉานวิชา

ตอบ : มันมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล มันมีมาตั้งแต่ทุกสมัย นี่พูดถึงเวลาคนเห็นผิคนะ เวลาคนเห็นผิคนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้พระสารีบุตรไปเทศนาว่าการไปสอน ถ้าไม่เชื่อให้ขับออกไป แล้วถ้าใครไปคบนะ ใครไปคบ

อยู่ในปาติโมกข์ นี่ถ้าใครไปคบให้เป็นอาบัติเลย ไม่ให้คบ ถ้ามีความเห็นผิดใจ ความเห็นผิดเรื่องนิพพานสูญ เรื่องนิพพานเป็นอัตตา มันมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลแล้ว อยู่ในพระไตรปิฎก อยู่ในปาติโมกข์ด้วย ปาติโมกข์ถ้ามีใครเห็นผิดอย่างนี้ คุณสิว่ากล่าวตู่ พุทธพจน์ กล่าวตู่พุทธพจน์ ถ้าภิกษุสงฆ์สวด ๓ หน สวดคือแบบว่าอธิบายให้เขามีความเห็นให้เขาเห็น ทั้งความเห็นเดิมถึง ๓ ครั้ง ถ้าเขาไม่ทิ้งเป็นอาบัติสังฆาทิเสส ในพระไตรปิฎกมีหมดเลย เพราะธรรมชาติของความคิด การเวียนตายเวียนเกิดมันมีมาอย่างนั้น

ฉะนั้น สมัยพุทธกาลก็มี แล้วในสมัยปัจจุบันนี้มันก็อยู่ที่ว่าอุคิภาวะ อยู่ที่สายบุญ สายกรรม ใครจะเชื่ออย่างนั้น แต่ถ้าคนที่มีสติปัญญาเนะ มันจะเชื่อหรือไม่เชื่อเรามีครูบา อาจารย์ นี่ต้องฟังความหลายๆ ทาง อย่าฟังความข้างเดียว อันนี้คือความเห็นนะ

ถาม : ๕. คำว่าอเทวนิยมไม่มีอยู่ในพระไตรปิฎก

ตอบ : มันจะอยู่ในพระไตรปิฎกได้อย่างไรล่ะ อเทวนิยมคือการปฏิเสธสิ่งที่มีอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ปฏิเสธจักรวาลหรือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกเลย ในพระไตรปิฎกนะว่ามีถึงพระอาทิตย์ ๗ ดวง พระอาทิตย์ ๗ ดวง อันนี้ถ้าคนเถียงเขาก็บอกว่าอยู่ในอรรถกถา

อเทวนิยม ถ้าอยู่ในพระไตรปิฎก คนที่เห็นจริง คนที่รู้จริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้งโลกนอกและโลกใน โลกในคือโลกใน เรื่องโลกกิเลส เรื่องจิตของเราที่เวียนตายเวียนเกิด โลกนอกคือสิ่งที่เราฝัน โลกนี้เป็นอจินไตย แล้วถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านรู้แจ้งทั้งโลกนอกและโลกใน แล้วจะบัญญัติไว้ในพระไตรปิฎกมันจะเป็นไปได้อย่างไร มันก็เป็นไปไม่ได้อยู่แล้ว ถ้าเป็นไปไม่ได้ ทีนี้มันก็มาที่นี้แล้ว มาที่ข้อ ๒

ถาม : ๒. คำว่าอเทวนิยม นั้น นักวิชาการศาสนาของไทยแปลมาจากคำว่าเอทิสิม

ตอบ : นี่มันนักศาสนาแปลกันมา ถ้าแปลกันมาเราว่าอเทวนิยม อเทวก็เป็นพวกๆ หนึ่ง ถ้าพวกๆ หนึ่งก็เหมาะเลยอย่างที่เขาวา

ถาม : ๗. คำว่าเอทิซิม คำนี้มาจากนักวิชาการศาสนาฝรั่งได้จัดระบบแนวคิด ปฏิเสธพระเจ้า คำว่าพระเจ้าในที่นี้หมายถึงพระเจ้าสร้างโลกในศาสนาหลักของฝรั่งเขานั้นเอง ซึ่งเขาจัดพุทธศาสนาเข้าไปในหมวดนี้หลังจากที่มารู้จักพุทธศาสนาเมื่อไม่กี่ร้อยปีมานี้เอง

ตอบ : เขาจัด เห็นไหม คำว่าเขาจัด ที่นี้คำว่าเขาจัด พุทธศาสนาก็เป็นพุทธศาสนา แต่อย่างศาสนาที่ว่าพระเจ้าๆ เป็นเรื่องของเขานะ เป็นเรื่องของเขา เพราะถ้าคนที่ยังภาวนาไม่ได้ คำว่าภาวนายังไม่เป็นเราก็คิดถึงเรื่องจิต เรื่องสิ่งที่ว่าความลึกลับเราก็ไม่ออกไปดูถูกดูหมิ่นใช่ไหม เราไม่สร้างเวรสร้างกรรม แต่ผู้ที่ปฏิบัติแล้ว ไอ้เรื่องคำว่าพระเจ้าๆ คำว่าพระเจ้าของเขามันเป็นสิ่งที่ว่าไม่มีเลยอย่างนั้น เพราะว่าจิตมันเวียนตายเวียนเกิด วัฏฏะมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา คำว่าพระเจ้าของเขาเป็นผู้สร้างโลกมันไม่มีหรือ

ที่นี้มันไม่มี ที่นี้ศาสนามันเป็นลัทธิความเชื่อของเขา นี่ศาสนาเขาจัดอย่างนั้น เพราะถ้าใครมีแนวคิด เห็นไหม แนวคิดปฏิเสธ คือคนนีนอกศาสนา พวกนี้ถ้าเป็นสมัยยุคที่ศาสนาเขารุ่งเรืองเขาก็บอกว่าเป็นพวกแม่มด เป็นพวกแม่มด เป็นพวกที่ความเห็นผิด เขาจับเผาเลยนะ คนที่เห็นผิดเขาเผาทั้งเป็น นั่นเป็นเรื่องศาสนาเขา ไม่ควรพูดก้าวล่วงศาสนาคนอื่นนะ (หัวเราะ) วิจารณ์ศาสนาคนอื่นแล้วมันจะยุ่งนะ

นี่พูดถึงเป็นความเชื่อเขาเขียนมาอย่างนี้ เราไม่อยากก้าวล่วงหรือ ไม่เชื่อเลย เราไม่เชื่อเลย ที่นี้พอไม่เชื่อ แล้วเป็นทางวิชาการ ถ้าเป็นวิชาการ เป็นทฤษฎี แล้วเราไปศึกษามาเราจะยึดเอง แล้วเอามาวิเคราะห์ศาสนาของเราเอง เห็นไหม เป็นลัทธิอาณานิคมทางความคิด ไปศึกษามา ไปเรียนกับเขามาแล้วก็ไปเชื่อเขามา แล้วก็มาวิเคราะห์หัววิจัยในเรื่องศาสนาของเรา

ในเมื่อเราเป็นอาณานิคม เรามีความเชื่ออย่างนั้น เรามีความเชื่ออย่างนั้นแล้วเราจะเหมา แล้วกลับมายังดูถูกปู่ ย่า ตา ยายอีกนะ ว่าปู่ ย่า ตา ยายเป็นคนครี คนล้าสมัย ไอ้นี้เป็นคนทันสมัยเลย ไปโดนเขาล้างสมองมายังไม่รู้ว่าเขาล้างสมอง ไปล้างสมองมา อย่างนี้มันก็เหมือนกับแมลง ในมด ในแมลงเขาจะจับมดมา แล้วเอาสารพิษใส่ในมดตัวนั้น มดตัวนั้นมันจะเข้าไปในรังนั้น ไปแพร่สารพิษนั้น มดรังนั้นทั้งรังตายหมดเลย

นี่ไปศึกษา ไปศึกษาทางวิชาการกันมา แล้วกลับมาเอาความคิดอย่างนี้กลับมาทำลายศาสนาของเราตัวเอง นู่นก็ไม่ใช่ นั่นก็ไม่มี นรกก็ไม่มี สวรรค์ก็ไม่มี มันปฏิเสธจักรวาลไปเลย แล้วโลกนี้มันจะหมุนอยู่ได้อย่างไรล่ะ? แต่ความจริงก็คือความจริง จักรวาลนี่คือจักรวาล โลกนี้ก็อยู่ในจักรวาลนั้น โลกนี้ก็อยู่ในแรงโน้มถ่วงของดวงอาทิตย์

นี่มันมีความจริงของมัน เราจะปฏิเสธไม่ปฏิเสธมันก็เป็นอยู่อย่างนั้น นรกสวรรค์ เทวดา อินทร์ พรหมเขาก็มีของเขาจริงอยู่อย่างนั้น จะปฏิเสธหรือจะอย่างไรเขาก็มีอยู่อย่างนั้น เพียงแต่เราจะปฏิเสธก็เหมือนไก่ เวลาไก่มันจะหนีพวคนายพรานนะ มันเอาหัวมันทิ่มเข้าไปในใบไม้ แล้วมันบอกไม่มีใครเห็นมันไง เวลาไก่จะหนีพวคนายพราน มันเอาหัวมันทิ่มเข้าไปในกองขยะ แล้วมันก็นึกว่ามันหลบพ้นไง

นี่ก็เหมือนกัน เราปฏิเสธนรก สวรรค์ ปฏิเสธไปเถอะ เหมือนไก่ เอาหัวทิ่มเข้าไปในเศษใบไม้ แล้วก็คิดว่ามันไม่มี มันไม่มี มันก็มีของมันอยู่อย่างนั้นแหละ นี่ความเห็นผิด ความเห็นผิดของเขา ไก่ เราเป็นสัตว์ไร้ไ้ม นักล่ามาแล้วหนีเอาตัวรอดให้ได้ ถ้าหนีไม่ได้แล้วทำอะไร ใอันี่เอาหัวทิ่มเข้าไปในใบไม้ไง แล้วก็บอกว่ามันไม่เห็นเรา นักล่าไม่เห็นเรา ไม่เห็นเดี่ยมันเอาไปต้ม มันเอาไปต้มกินแล้ว

นี่ความคิดกับความจริงมันเป็นแบบนี้ นี่เรามีความเชื่ออย่างนั้น เรามีความเชื่ออย่างนั้น ในเมื่อศาสนาเขาเป็นอย่างนั้นก็เป็นอย่างนั้น แล้วเราไปศึกษาทางวิชาการมามันต้องวางไว้ก่อน มันคนละทิศ คนละศาสนา เขาเรียกว่าศาสนสัมพันธ์ เวลาเขาคุยกันนะ เขาบอกว่า เป็นศาสนาสัมพันธ์ ถ้าศาสนสัมพันธ์มันสัมพันธ์กันเพื่อประโยชน์ หรือสัมพันธ์กันเพื่อเป็นขี้ข้าเขาละ? ศาสนสัมพันธ์นี้ม้อารีไ้ไร ม้อารีไ้ใครมาก็เหม ศาสนสัมพันธ์ แยกเขาไปหมดเลย ม้อารีไ้มันละมันจะแยกจนตาย แล้วมันจะไปไม่ได้ม้อารีไ้ตัวนั้น ม้อารีไ้มันมีสติปัญญาของมันนะ แล้วมันจะไม่ทำให้เสียหาย ไม่ทำให้บ้านเรือนเสียหายด้วย

ถาม : ๘. ในยุคปัจจุบันบางกลุ่มเห่อตามกระแส บ้างก็ลงไปเข้าใจเองว่า เทวนิมหมายถึงไม่มีเทวดา ไม่มีภพภูมิ ไม่มีนรก สวรรค์ เลยกลายเป็นปฏิเสธไปหมด เป็นเพราะไม่เข้าใจเชิงลึกของภาษา และไม่รู้ประวัติศาสตร์

ตอบ : ไม่รู้ประวัติศาสตร์เพราะเขาไม่ได้ เขาไปศึกษาลัทธิศาสนาอื่นหมด เขาไปศึกษาทางอเทวนิยม แต่เขาไม่ศึกษาพระพุทธศาสนา แต่ถ้าเขาศึกษาพุทธศาสนาเขาไม่ได้ปฏิบัติจริง เขาก็เอาสิ่งที่เขาศึกษามา เอาอาณานิคมความคิด เอาความคิดที่เป็นอาณานิคมมาศึกษา พอมาศึกษา ศึกษาไปแล้วมันก็มีความเห็นแตกต่างกันไป เขาไม่ได้ตามความจริง เห็นไหม ถ้าเขาไม่รู้เชิงลึกทางภาษา เชิงลึกภาษา ภาษามันตีความอย่างไร ภาษานี้ความเข้าใจภาษาอย่างไร เขาไม่เข้าใจเรื่องภาษา เขาไม่รู้เรื่องประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์ เห็นไหม คุณขนาดที่ว่าพุทธศาสนาหมดไปในอินเดีย ในอินเดียเป็นพราหมณ์หมดเลย แล้วพอพราหมณ์หมดเลยเป็นอะไรนะ เป็นพราหมณ์สถาน เขาเป็นแวนแคว้น แล้วอังกฤษเข้ามาปกครอง พออังกฤษเข้ามาปกครอง อังกฤษเขาสนใจทางประวัติศาสตร์ เขาไปรื้อค้น เขาไปค้น เขาไปรื้อทางประวัติศาสตร์ เขาถึงไปเห็นรากฐานทางพุทธศาสนา

นี่รื้อค้นทางพุทธศาสนา คุณเขานับถือศาสนาพราหมณ์ แต่ตราสัญลักษณ์ของอินเดีย นั่นล่ะเป็นตราสัญลักษณ์ของพระเจ้าอโศกสร้างไว้ เป็นตราสัญลักษณ์ของชาวพุทธทั้งนั้นเลย ที่ว่าเป็นพราหมณ์ๆ ตราสัญลักษณ์ ตราประจำชาติของอินเดียนั้นนะ ไอ้ตราประทับนั้นนะ ไอ้สิงห์ ๔ หัวนั้นนะของใคร? พุทธศาสนาทั้งนั้น ของพระเจ้าอโศกทั้งนั้น

นี่อังกฤษเขามา เขารื้อค้นทางประวัติศาสตร์ แล้วเขาไปเจอพระบรมสารีริกธาตุ แล้วเขามาถวาย รัชกาลที่ ๕ เราอยู่ที่วัดภูเขาทอง ทางประวัติศาสตร์เขารื้อค้นประวัติศาสตร์ แล้วเขายังไปค้นคว้าขึ้นมา แล้วพอลึกลับๆขึ้นมา พุทธศาสนาถึงกลับเข้าไปในอินเดีย นี่พูดถึงพวกพราหมณ์นะ พวกพราหมณ์เขามีความเห็นอย่างหนึ่ง แล้วทางประวัติศาสตร์กว่าเราจะไปเอาสังเขกสถานทั้ง ๔ กลับมา กลับมาจากพราหมณ์พราหมณ์เขาไปตั้งศิวิลิสต์ไว้ แล้วเราไปเอาออก เราไปเอาออกแล้วไปรื้อฟื้น ไปฟื้นฟู

นี่ฟื้นฟูทางประวัติศาสตร์มันก็ได้เชิงมาเห็นไหม เราไปเรียน คุณเขาไปเรียนคือกเตอร์กันที่อินเดีย เห็นไหม ไปเรียนบาลี ไปเรียนทางภาษา แต่เวลาเรียนภาษามาเป็นปริยัติ แล้วถ้าเราปฏิบัติล่ะ ถ้าคนมันไม่เห่อใจ คนนี้ไม่รู้ประสีประสาเลย พอไปเรียนภาษาขึ้นมาเห่อไปกับเขา อเทวนิยมเลย จัดหมวดหมู่ให้เสร็จเลย เออ แล้วไม่ปฏิบัติเลย

“ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต”

ทั้งๆ ที่พุทธโธอยู่ในใจของตัว ทั้งๆ ที่ตัวเองมีจิต แต่กลับไปสนใจกับเชิงวิชาการ มองข้ามหัวใจ มองข้ามพุทธะในใจเลย ถ้ามองข้ามพุทธะในใจ ไม่เคยกำหนดพุทธโธ ไม่เคยทำให้ใจสงบ ไม่เคยรู้คุณค่าความเป็นพุทธะในหัวใจ นี่เหยียบย่ำความเป็นพุทธะในหัวใจ แล้วไปเชื่อในหลัก ในอาณานิคม ในการศึกษาจากพวกที่เขาจัดหมวดหมู่ อันนั้น ความเห็นที่น่าสังเวชไป

ถาม : ๘. การเข้าใจสิ่งต่างๆ ในเบื้องต้นในพุทธศาสนา ถ้าการศึกษาเริ่มแรกไม่เข้าใจอย่างถูกต้องเป็นลำดับ ก็ทำให้เข้าใจพุทธศาสนาผิดเพี้ยนไป เพราะไปเข้าใจคำว่า พุทธศาสนาเป็นอเทวนิยม ถ้าพูดให้ชัดกว่านั้น อเทวนิยมมาจากโมहनนิมของ นักวิชาการพุทธศาสนา ที่พุทธศาสนาไปจัดประเภทไว้ตามใจชอบ

ตอบ : นี่ใจโมहनนิม โมहनนิมเลย นี่เราว่าอเทวนิยมเป็นโมहनนิม อเทวนิยมเขาก็จัดหมวดหมู่เอง จัดหมวดหมู่ เห็นไหม นี่พระเจ้าองค์เดียวกับพระเจ้าหลายองค์ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราปฏิเสธหมดไม่ให้เชื่อพระเจ้าไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ให้เชื่อสังขาร เวลาคงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธหมดเลย ปฏิเสธทั้งอเทวนิยม ปฏิเสธทั้งสิ่งที่ว่าเทวนิยม ปฏิเสธหมด เพราะสิ่งนั้นเป็นผลของ วัฏฏะ สิ่งนั้นมันมีของมันอยู่ แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมำชำระล้างจิตใจ ในศาสนาพุทธ ใครสิ้นสุดแห่งทุกข์ให้จิตมันไม่เกิดไม่ตาย

อเทวนิยมหรือเทวนิยมมันก็คือจิตไปกำเนิด กำเนิดในเทวดา อินทร์ พรหม นี่ใน วัฏฏะ ผลของวัฏฏะ แล้วนี่โมहनนิมไม่รู้อะไรเลยแต่อาจรู้ โมहनนิม ไปจัดหมวดหมู่ ใจ ไปจัดเป็นหมวด เป็นหมู่ แล้วกลับมาตำหนิพุทธศาสนา กลับมาตำหนิการประพฤติปฏิบัติ นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมันน่าเห็นใจนะ เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา พวกเรามาจากอวิชา มาจากความไม่รู้เลย ทั้งๆ ที่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาจนจบ ๘ เปรียญ ๑๐ เปรียญขึ้นมา

ศึกษาทางพุทธศาสนาจบหมดแล้วละ ศึกษาพุทธศาสนาจบมาแล้ว นั่นมันธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตัวเองยังไม่มีหลักเกณฑ์อะไรเลย ทีนี้พอไปปฏิบัติขึ้นมา ใครปฏิบัติก็แล้วแต่จิตมันจะเกิดนิมิต เกิดต่างๆ มันเป็นพันธกรรมของจิต ถ้า

พันธกรรมของจิตมันเป็นแบบนั้นมันก็จะรู้จะเห็นของมัน รู้เห็นของมันเริ่มต้น มีครูบา อาจารย์ก็ต้องแก้ไขกันมา ถ้าการแก้ไขกันมา อย่างนั้นแหละ อย่างที่ว่าถ้ามันไปเห็น ถ้าเห็นแล้วเชื่อ เห็นแล้วหลงไป อันนั้นเขาก็ทำร้ายตัวเขาเอง แต่ถ้าเขาเห็นแล้วเขาก็วาง

เขาเห็นแล้วเขาวาง เขาเห็นแล้วพัฒนาขึ้นมามันจะเห็น เห็นขึ้นมา แล้วพอเห็น ขึ้นมาก็เห็นอริยสังแล้ว เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันต้องรู้ต้องเห็นของมัน มันเป็นเชิงธรรมจักร จักรที่ว่ามันเคลื่อน ปัญญาที่มันเคลื่อน ถ้าปัญญาที่เป็นจริง ปัญญา มัชฌิมาปฏิบัติ นี่ความเห็นจริง ถูกต้องในมรรค ถ้ามรรคมันเกิดขึ้นมันก็เป็นพุทธ ศาสนา เป็นศาสนาในหัวใจ ถ้าศาสนาในหัวใจมันจากความเห็นจริงขึ้นมา มันชำระล้าง กิเลสไปแล้วมันไม่มีโมหานิยมอย่างนี้ไง เพราะมันเป็นโมหานิยม มันถึงไปจัดหมวดหมู่ ข้างนอก เหมือนเด็กเล่นตุ๊กตาเลย เห็นไหม คุณเด็กที่มันเล่นสะสมตุ๊กตานั้น มันจะสะสม เป็นกองทัพไง นี่กองทัพหน้า นี่กองทัพหลัง

นี่ก็เหมือนกัน จัดหมวดหมู่เทวนิยม เห็นไหม ไอ้เทวดานี้ไม่มี มันเหมือนกับ เด็กนักสะสมตุ๊กตา นี่นักสะสม อันนี้เป็นเทวนิยม ไอ้ชุดนี้เป็นเทวนิยม นี่มันจัดเป็น หมวด เป็นหมู่ แล้วก็จัดให้เป็นกองทัพรบกัน สมมุติแล้วก็รบกัน ก็คิดกันไปเอง ไอ้พวก โมหานิยมไง โมหานิยมทำอย่างนั้น แล้วก็คิดกันไปเอง แล้วดูถูกศาสนาเอง ทั้งๆ ที่เรา เป็นชาวพุทธแท้ๆ นะ แต่ถ้าเป็นความจริง เป็นความจริงมันไม่เป็นแบบนี้หรอก ถ้ามันเป็นแบบนี้มันเป็นโมหานิยม ถ้ามันเป็นโมหานิยมแล้วมันไม่มีความจริงขึ้นมาในใจ แล้วก็ความจริง

ฉะนั้น สิ่งนี้ อันนี้อันหนึ่ง แล้ว ๒.

ถาม : ความปรารถนาของผม หากมีผู้ที่เข้าใจเช่นนี้ ผู้ที่ปฏิบัติหรืออ่านหนังสือ เมื่อฟังเทศน์เข้าไปจะได้ไม่ไปติดกับภาษาสมมุติ ป้องกันการเข้าใจพุทธศาสนาผิดๆ หลง ไปเอาคำของนักวิชาการยุคหลังมาใช้ตีกรอบพระพุทธศาสนา

ตอบ : มันไปติดกับดักเพราะความเท่าที่ มันเป็นนวัตกรรม มีแต่ความสวยๆ นวัตกรรมสร้างภาพกันมา สร้างคำพูดหรูๆ แล้วก็ไปติดกับสมมุติตัวเอง นรก สวรรค์ไม่มี มันเท่าที่มากนะ เป็นปัญญาชน ผู้ที่มาถึงแล้ว แหม เท่าที่มากเลย ไอ้พวกที่เชื่อนี้เป็นไสย

ศาสตร์ ใ้ไสยศาสตร์เราไปเชื่อเรื่องภูต ผี ปีศาจนั้นเป็นไสยศาสตร์ แต่เชื่อในพุทธศาสตร์

ในพุทธศาสตร์บอกถึงเวลาจิตสงบแล้วไปเห็นเทวดา อินทร์ พรหมเขามีอยู่แล้ว แต่ไสยศาสตร์เขาไปเชื่อของเขา ไปเชื่อของเขาเรื่องภูต ผี ปีศาจ คูลีไสยศาสตร์ที่เขาจากเชื่อผี เห็นไหม แล้วเข้าทรงทรงเจ้านั้นไสยศาสตร์ แล้วตอนนี้โหราศาสตร์ คูลีในทีวี ดาวเทียม ไอ้โฮ ออกมาเป็นช่องๆ ใครเป็นโรคร้ายต่างๆ ก็มาสวดมนต์แล้วก็จะหาย ใครเป็นทุกข์ๆ ยากๆ มาสวดมนต์แล้วก็จะหาย มันหายมาจากอะไร? นั่นนะไสยศาสตร์

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครที่มีทุกข์ มีร้อนขึ้นมา เราทำสิ่งใดมา กรรมมันให้ผลขึ้นมามันก็ตกอับอย่างนั้น แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา ความตกอับนั้นมันเป็นกรรมเก่า ถ้าเราสร้างแต่คุณงามความดีของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา ถ้าจิตมันทุกข์ยากเราก็พอใจของเราว่าเราเคยทำมาอย่างนั้น

เวลากรรมมันเสวยผลมา เห็นไหม นี่คือการกรรม กรรมที่เราได้ผลมา กรรมนี้สิ่งนั้นก็คือการกรรม คือสิ่งที่มันเป็นความรู้สึกนึกคิดในใจที่มันน้อยเนื้อต่ำใจ แต่ถ้าเป็นกรรมดีกรรมดีเพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์เราก็มีร่างกายครบ ๓๒ เราก็มีสมอง เราก็มีปัญหา เราก็มีมือ เราก็ทำหน้าที่การงานของเราได้ มันก็ภูมิใจของเรา มันก็ขวนขวาย มันก็ทำของมันไป มันรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ มันก็สะสม มันก็เก็บหอมรอมริบของมันขึ้นมา มันมีเงินออมขึ้นมามันก็ตั้งเนื้อตั้งตัวขึ้นมาได้

ถ้ากรรมดีขึ้นมา นี่ไงถ้ามันมีปัญหา มันก็จะรู้ว่าเราเกิดมาเรามีอาการ ๓๒ เป็นอริยทรัพย์ เรามีสมบัติอยู่แล้ว ทำหน้าที่การงานขึ้นไปมันก็ได้ขึ้นมา ถ้ามันตกทุกข์ได้ยากตกทุกข์ได้ยาก เราจะไม่เสมอกัน ไม่เสมอกัน คนที่นิ้วมือไม่เท่ากัน คนที่ไม่เท่ากัน นี่ถ้ามีกรรมขึ้นมามันก็ไม่น้อยเนื้อต่ำใจ มันก็ไม่เป็นไสยศาสตร์อย่างนั้น เพราะมันไม่เป็นไสยศาสตร์มันก็ไม่ทุกข์ไม่ยากใจ แต่ถ้ามันมีกรรมใจ มันมีกรรมหมายความว่ามันมีศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้าขึ้นมา แล้วมันตั้งสติขึ้นมา

“ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

พุทธศาสนาสอนอย่างนี้จริงๆ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แล้วทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราก็ทำดีมาตลอดทำไมมันทุกข์ยากขนาดนี้? มันทุกข์ยากขนาดนี้เพราะอวิชชา ไอ้มาร ไอ้มาร ไอ้บีบคั้นในใจมันไม่ได้คิดตามความเป็นจริงไง ทำหน้าที่การงาน ๒ สลึงมันจะเอา ๕๐๐ ไม่ทำอะไรเลยมันจะเอาพันหนึ่ง เดินไปเดินมาเขาว่า ๓,๕๐๐ ไอ้มันไม่ต้องทำอะไรเลยได้ ๕,๐๐๐ มันก็คิดของมันไป

นี่มันเป็นความน้อยเนื้อต่ำใจของมันในใจ มันเป็นเรื่องมารทั้งนั้นแหละ มันเอามาเทียบไง เสร็จแล้วก็มาติดกับคักภาษาสมมุติไง อยากเทห์ ไอ้พวกพุดอย่างนั้นไอ้พวกเทห์ พุดเอาเทห์ พุดเอาแต่ได้ แต่กลับไม่ได้นะ กลับไม่ได้อะไรเลย กลับมีแต่ความเสียหายกับตัวเอง เพราะว่าความจริงของเราเป็นอย่างนี้แต่เขาไม่เชื่อของเขา ถ้าไม่เชื่อของเขามันเป็นเรื่องของเขานะ นั่นพุดถึงว่าไม่เห็นตถาคต เขากถามมาอย่างนั้นเพราะเรารู้ว่าเราตอบไปมันจะกระเทือนพอสมควร แต่เราก็อยากตอบ

อันนี้ก็เหมือนกัน อันนี้เวลาบอกว่าสิ่งที่วันนั้นพุดไปนี่ดีมาก คำว่าดีมากก็พุดเพื่อให้สติสังคม ฉะนั้น พอให้สติสังคม นี่ลงรายละเอียดไง ลงรายละเอียดเรื่องนรกสวรรค์ เรื่องต่างๆ ถ้าเรื่องต่างๆ มันมีของมันจริงทั้งนั้นแหละ เพียงแต่พวกเราตาบอด ตาใจนะ ตาใจบอดเราก็เลยไม่เข้าใจสิ่งนั้น แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์นะตาใจนี้เปิดกว้าง ถ้าพระอรหันต์สงสัยในสิ่งใด ความสงสัยนั้น สงสัยคืออะไร? อวิชชา ถ้ามีอวิชชา ปิดกั้นใจเราจะไม่หู ตาสว่าง แต่ถ้าพระอรหันต์นะไม่มีความสงสัยในใจ แล้วใจเปิดกว้าง รู้แจ้งในวิญญูะ กามภพ รูปภพ จิตนี้เคยไป

หลวงตาบอกว่าจิตที่หลุดพ้นนี้เหมือนกับมังกร มันไปได้ในอวกาศ ในวิญญานนี้ มันกว้างขวาง มันไปได้ทั่ว คือจิตนี้ยิ่งใหญ่ มันครอบคลุมสามโลกธาตุ นี่รู้แจ้งหมดในสามโลกธาตุก็คือเทวดา อินทร์ พรหม เข้าใจ เห็นทะเลรูปรูปร่างหมด แล้วมันจะไม่มีตรงไหน? มันไม่มีตรงไหน? แต่เพราะหัวใจมันบอด เพราะหัวใจมันบอดมันถึงไม่รู้เห็นสิ่งใด แล้วอยากเทห์นี้สำคัญ หัวใจบอดแล้วอยากเทห์ นรก สวรรค์ไม่มี เทวดาไม่มี พรหมไม่มี มันเป็นอเทวนิยม มันเป็นศาสตร์ในทางตะวันตกเขา นี่เราไปเอาเรื่องข้างนอกมาขัดแย้งกันเอง แต่ถ้าแน่จริงนะ ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วปฏิบัติไป แล้วมันจะไม่เป็นโมहनนิคม เอวัง